

Nr.549/C/572/III-5/2015

CONCLUZII

*formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție
în cauza nr. 822/1/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție,
având ca obiect rezolvarea de principiu a problemei de drept în sensul
dacă, raportat la soluțiile prevăzute de art.488 alin.4 lit.a, b, c, dispozițiile
art.488 alin.2 și art.47 alin.1 din Codul de procedură penală, instanța de apel
poate să analizeze cazul de nulitate absolută prevăzut de art.281 alin.1 lit.b
și să dispună soluția prevăzută de art.421 alin.1 pct.2 lit.b teza a II-a din
Codul de procedură penală, respectiv desființarea hotărârii atacate și
rejudicarea cauzei de către instanța competentă*

I. Examenul de admisibilitate a sesizării

Curtea de Apel Bacău, prin încheierea din 17 februarie 2014, pronunțată în dosarul nr.14434/180/2014, în temeiul art.475 din Codul de procedură penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, solicitând pronunțarea unei hotărâri prin care să dea o rezolvare de principiu problemei de drept constând în posibilitatea instanței de apel, raportat la soluțiile prevăzute de art.488 alin.4 lit.a, b, c, art.488 alin.2 și art.47 alin.1 din Codul de procedură penală, de a analiza cazul de nulitate absolută prevăzut de art.281 alin.1 lit.b și, în consecință, de a dispune soluția prevăzută de art.421 alin.1 pct.2 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală, respectiv desființarea hotărârii atacate și rejudicarea cauzei de către instanța competentă.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

Analizând întrunirea condițiilor de admisibilitate a cererii, prevăzute de art.475 din Codul de procedură penală, se constată că acestea sunt îndeplinite, astfel:

- există o problemă de drept susceptibilă a fi soluționată în mod diferit de instanțe;

- Curtea de Apel Bacău este învestită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apel), cauza aflându-se pe rolul instanței;

- de lămurirea modului de interpretare și aplicare a problemei de drept puse în discuție depinde rezolvarea în fond a cauzei, deoarece vizează soluțiile ce pot fi pronunțate de instanța de apel în urma soluționării căii de atac;

- problema de drept supusă dezbaterii nu face obiectul unui recurs în interesul legii și asupra acestei chestiuni Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat deja printr-o hotărâre întemeiată pe dispozițiile art.471 alin.1 din Codul de procedură penală sau printr-o hotărâre întemeiată pe dispozițiile art.475 din același cod.

Referitor la condiția vizând legătura dintre chestiunea de drept și soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată, jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, ilustrată prin hotărârile Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, a relevat, inițial, o interpretare restrictivă în ceea ce privește incidența acestei instituții juridice în materie procesual penală. Astfel, au fost pronunțate soluții de respingere ca inadmisibile a sesizărilor care au avut ca obiect interpretarea și aplicarea unor dispoziții procesual penale, pe considerentul lipsei legăturii dintre problema de drept invocată și fondul cauzei. În acest sens, s-a arătat că aspectele de ordin procesual reprezintă, de regulă, chestiuni prelabile sau incidentale fondului unei cauze, prin sintagma "soluționarea pe fond a cauzei" folosită de legiuitor în cuprinsul art.475 din Codul de procedură penală pentru a desemna legătura obiectivă dintre chestiunea de drept supusă interpretării și procesul penal în curs trebuie astfel să se înțeleagă dezlegarea raportului juridic penal născut ca urmare a încălcării relațiilor sociale protegute prin norma de incriminare, inclusiv sub aspectul consecințelor de natură civilă, și nu rezolvarea unei cereri incidentale invocate pe parcursul judecării cauzei în ultimă instanță (*decizia nr.11 din 2 iunie 2014¹*, privind interpretarea dispozițiilor : 1. art.216 alin.1 și 2 raportat la art.242 alin.10 din Codul de procedură penală, în sensul de a lămuri dacă examinarea sesizării privind controlul judiciar pe cauțiune presupune admiterea în principiu a acesteia, după care magistratul analizează temeinicia cererii atât cu

¹ Monitorul Oficial nr.503 din 7 iulie 2014

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

ocazia luării inițiale a acestei măsuri, cât și cu ocazia înlocuirii măsurii arestului preventiv sau a arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune; 2. art.242 alin.10, alin.11 și alin.12 raportat la art.203 alin.5 și alin.6 și art.206 alin.3 coroborat cu art.352 alin.1 și art.362 alin.2 din Codul de procedură penală, în sensul de a lămuri dacă examinarea sesizării privind controlul judiciar pe cauțiune de către instanța de control judiciar în cadrul procedurii înlocuirii măsurii arestului preventiv sau a arestului la domiciliu cu măsura controlului judiciar pe cauțiune se realizează în ședință publică sau în camera de consiliu), aceleași soluții fiind dispuse și prin *decizia nr.17 din 1 septembrie 2014*², prin care s-a soluționat o sesizare având ca obiect stabilirea dacă, în aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial revine judecătorului de drepturi și libertăți care a luat măsura sau, dimpotrivă, procurorului, și dacă, în aplicarea dispozițiilor art.215 alin.8 din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale, competența de a dispune asupra unor noi obligații pentru inculpat ori înlocuirea sau încetarea celor dispuse inițial revine judecătorului de drepturi și libertăți care a luat măsura sau, dimpotrivă, procurorului, precum și prin *decizia nr.24 din 6 octombrie 2014*³, prin care instanța supremă s-a pronunțat asupra sesizării având ca obiect admisibilitatea căii de atac a contestației, formulată în temeiul art.204 din Codul de procedură penală, împotriva încheierii prin care judecătorul de drepturi și libertăți se pronunță asupra plângerii, conform art.213 din același cod, împotriva ordonanței procurorului prin care s-a dispus măsura controlului judiciar.

Jurisprudența recentă arată însă că Înalta Curte de Casație și Justiție, prin hotărârile Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, tinde spre o reinterpretare a sintagmei " legătura dintre chestiunea de drept și soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată", mai extensivă, soluționând pe fond sesizările care au avut ca obiect probleme de drept de natură procesual penală [*decizia nr.2 din 2 februarie 2015*⁴, având a obiect stabilirea căii de atac a revizuirii reglementată în procedura prevăzută de art.465 din Codul de procedură penală (revizuirea în cazul hotărârilor CEDO), în condițiile în care cauza a parcurs trei grade de jurisdicție (primă instanță, apel și recurs), în ultimă instanță

² Monitorul Oficial nr.691 din 22 septembrie 2014

³ Monitorul Oficial nr.823 din 11 noiembrie 2014

⁴ Monitorul Oficial nr.159 din 6 martie 2015

soluționându-se recursul procurorului), respectiv *decizia nr.5/2015*⁵, având ca obiect stabilirea faptului dacă hotărârea pronunțată în soluționarea căii extraordinare de atac prevăzute de art.426 din Codul de procedură penală și împotriva unei sentințe pentru care nu este prevăzută de lege o cale de atac poate fi supusă apelului, conform art.432 alin.4 din Codul de procedură penală].

În raport de noua orientare jurisprudențială, consider, așadar, că chestiunea de drept supusă dezbaterii, ce vizează soluțiile pe care instanța de apel le poate pronunța, întrunește condițiile de admisibilitate și sub aspectul existenței unei legături cu soluționarea în fond a cauzei.

II. Situația premisă care a generat problema de drept supusă dezlegării

În concret, dosarul în care s-a solicitat rezolvarea chestiunii de drept are ca obiect apelurile declarate de procuror și inculpat împotriva sentinței penale nr.2390 din 20 noiembrie 2014, pronunțată în dosarul nr.14434/180/2014 al Judecătoria Bacău, prin care, în baza art.485 alin.1 lit.a din Codul de procedură penală a fost admis acordul de recunoaștere a vinovăției încheiat de Parchetul de pe lângă Judecătoria Bacău cu un inculpat și s-a dispus condamnarea acestuia la pedepse de câte 6 luni, respectiv 1 an și 8 luni închisoare, pentru săvârșirea infracțiunilor de furt, prevăzute de art. 228 alin.1, alin.3 din Codul penal și cumpărare de influență, prevăzută de art.308 alin.1 din Codul penal, cu referire la art.292 alin.1 din Codul penal, urmând ca, prin contopirea pedepselor în baza art.39 alin.1 lit.b din Codul penal, inculpatul să execute, în final, o pedeapsă de 1 an și 10 luni închisoare, pedeapsă a cărei executare a fost suspendată sub supraveghere, stabilindu-se un termen de supraveghere de 3 ani, conform dispozițiilor art.91, respectiv, art.92 și art.93 din Codul penal.

În fața Curții de Apel Bacău, inculpatul, prin apărător ales, a invocat nulitatea absolută a hotărârii apelate, în sensul că instanța de fond care a pronunțat admiterea acordului de recunoaștere a vinovăției era necompetentă material, infracțiunea prevăzută de art.308 alin.1, cu referire la art.292 alin.1 din Codul penal fiind de competența materială a tribunalului, instanța superioară în grad judecătoriai.

---

⁵ Nepublicată

III. Dispoziții legale supuse interpretării

Art. 47 - Excepțiile de necompetență

(1) *Excepția de necompetență materială sau după calitatea persoanei a instanței inferioare celei competente potrivit legii poate fi invocată în tot cursul judecării, până la pronunțarea hotărârii definitive.*

(2) (...)

(3) (...)

(4) *Excepțiile de necompetență pot fi invocate din oficiu, de către procuror, de către persoana vătămată sau de către părți.*

Art. 281 - Nulitățile absolute

(1) *Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind:*

a) (...)

b) *competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente;*

c) (...);

d) (...);

e) (...)

f) (...)

(2) *Nulitatea absolută se constată din oficiu sau la cerere.*

(3) *Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin.1 lit.a - d poate fi invocată în orice stare a procesului.*

(4) (...)

a) (...);

b) (...);

c) (...)

Art. 488 - Calea de atac

(1) *Împotriva sentinței pronunțate potrivit art.485, procurorul și inculpatul pot declara apel, în termen de 10 zile de la comunicare.*

(2) *Împotriva sentinței prin care acordul de recunoaștere a fost admis, se poate declara apel numai cu privire la felul și cuantumul pedepsei ori la forma de executare a acesteia.*

(3) *La soluționarea apelului se citează inculpatul.*

(4) *Instanța de apel pronunță una dintre următoarele soluții:*

a) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă apelul este tardiv sau inadmisibil ori nefondat;

b) admite apelul, desființează sentința prin care acordul de recunoaștere a fost admis numai cu privire la felul și cuantumul pedepsei sau la forma de executare a acesteia și pronunță o nouă hotărâre, procedând potrivit art.485 alin.1 lit.a, care se aplică în mod corespunzător;

c) admite apelul, desființează sentința prin care acordul de recunoaștere a fost respins, admite acordul de recunoaștere a vinovăției, dispozițiile art.485 alin.1 lit.a și art.486 aplicându-se în mod corespunzător.

Art. 421 - Soluțiile la judecata în apel

Instanța, judecând apelul, pronunță una dintre următoarele soluții:

1. (...):

a) (...);

b) (...);

2. admite apelul și:

a) (...);

b) desființează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată pentru motivul că judecarea cauzei la acea instanță a avut loc în lipsa unei părți nelegal citate sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, invocată de acea parte. **Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost desființată se dispune și atunci când există vreunul dintre cazurile de nulitate absolută, cu excepția cazului de necompetență, când se dispune rejudecarea de către instanța competentă.**

IV. Acordul de recunoaștere a vinovăției, procedură specială, derogatorie de la dreptul comun

Instituția acordului de recunoaștere a vinovăției face parte din categoria procedurilor speciale, reglementate de Titlul IV al Codului de procedură penală.

Ca orice procedură specială, instituția cunoaște anumite derogări de la dreptul comun, împrejurare care determină stabilirea unei ordini de prioritate în aplicarea normelor ce reglementează instituția specială în raport cu dispozițiile din partea generală, conform *principiului specialia generalibus derogant*, așa cum se va arăta în continuare.

1. Norme supuse examinării comparative

Din perspectiva problemei de drept supusă discuției, pe lângă normele care fac obiectul sesizării este necesară examinarea și a următoarelor dispoziții legale:

Art.282 - Nulitățile relative

(1) *Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art.281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului.*

(2) (...)

(3) (...)

(4) *Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin.1 poate fi invocată:*

a) (...)

b) *până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției;*

c) (...)

(5) *Nulitatea relativă se acoperă atunci când:*

a) *persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege;*

b) *persoana interesată a renunțat în mod expres la invocarea nulității.*

Art.342 - Obiectul procedurii în camera preliminară

Obiectul procedurii camerei preliminare îl constituie verificarea, după trimiterea în judecată, a competenței și a legalității sesizării instanței, precum și verificarea legalității administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală.

Art.351 - Oralitatea, nemijlocirea și contradictorialitatea

(1) *Judecata cauzei se face în fața instanței constituite potrivit legii și se desfășoară în ședință, oral, nemijlocit și în contradictoriu.*

(2) *Instanța este obligată să pună în discuție cererile procurorului, ale părților sau ale celorlalți subiecți procesuali și excepțiile ridicate de aceștia sau din oficiu și să se pronunțe asupra lor prin încheiere motivată.*

(3) (...)

Art.393 - Obiectul deliberării

(1) Completul de judecată deliberează mai întâi asupra chestiunilor de fapt și apoi asupra chestiunilor de drept.

(2) Deliberarea poartă asupra existenței faptei și vinovăției inculpatului, asupra stabilirii pedepsei, asupra stabilirii măsurii educative ori măsurii de siguranță, dacă este cazul să fie luată, precum și asupra deducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate și a internării medicale.

(3) Completul de judecată deliberează și asupra reparării pagubei produse prin infracțiune, asupra măsurilor preventive și asigurătorii, a mijloacelor materiale de probă, a cheltuielilor judiciare, precum și asupra oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei.

(4) (...)

(5) (...)

Art.420 - Judecarea apelului

(1) (...)

(2) (...)

(3) (...)

(4) Instanța de apel procedează la ascultarea inculpatului, când aceasta este posibilă, potrivit regulilor de la judecata în fond.

(5) Instanța de apel poate readministra probe administrate la prima instanță și poate administra probe noi, în condițiile art. 100.

(6) (...)

(7) Procurorul și părțile au dreptul la replică cu privire la chestiunile noi ivite cu ocazia dezbaterilor. Inculpatului i se acordă ultimul cuvânt.

(8) Instanța verifică hotărârea atacată pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul cauzei, precum și a oricăror probe administrate în fața instanței de apel.

(9) În vederea soluționării apelului, instanța, motivat, poate da o nouă apreciere probelor.

(10) Instanța se pronunță asupra tuturor motivelor de apel invocate.

(11) La judecarea apelului se aplică regulile de la judecata în fond, în măsura în care în prezentul titlu nu există dispoziții contrare.

(12) (...)

Art.483 - Sesizarea instanței cu acordul de recunoaștere a vinovăției

(1) După încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției, procurorul sesizează instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond și trimite acesteia acordul de recunoaștere a vinovăției, însoțit de dosarul de urmărire penală.

(2) (...)

(3) (...)

Art.484 - Procedura în fața instanței

(1) Dacă acordului de recunoaștere a vinovăției îi lipsește vreuna dintre mențiunile obligatorii sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art.482 și art.483, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul.

(2) Instanța se pronunță asupra acordului de recunoaștere a vinovăției prin sentință, în urma unei proceduri necontradictorii, în ședință publică, după ascultarea procurorului, a inculpatului și avocatului acestuia, precum și a părții civile, dacă este prezentă.

Art.485 - Soluțiile instanței

(1) Instanța, analizând acordul, pronunță una dintre următoarele soluții:

a) admite acordul de recunoaștere a vinovăției și dispune una dintre soluțiile prevăzute de art.396 alin.2 - 4, care nu poate crea pentru inculpat o situație mai grea decât cea asupra căreia s-a ajuns la un acord, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art.480 – art.482 cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului;

b) (...).

(2) (...)

(3) (...)

(4) Dispozițiile art.396 alin.9, art.398 și art.399 se aplică în mod corespunzător.

2. Examenul comparativ al normelor ce reglementează judecata în procedura specială a acordului de recunoaștere a vinovăției și procedura de drept comun

Analiza normelor prezentate mai sus permite formularea următoarelor concluzii legate de caracterul derogatoriu al normelor speciale în raport cu cele generale, astfel:

- absența, în cazul procedurii speciale, a fazei camerei preliminare (specifică sesizării prin rechizitoriu), verificările cu privire la competență și la regularitatea actului de sesizare (acordul de recunoaștere a vinovăției) fiind realizate de instanța de judecată, în limitele arătate de art.282 alin.1 și alin.4 lit.b și art.484 alin.1 din Codul de procedură penală;

- în procedura specială nu se administrează probe în fața instanței de fond sau de apel, evaluarea făcându-se exclusiv cu privire la probele administrate în cursul urmăririi penale, spre deosebire de judecata obișnuită, în care regula o constituie administrarea nemijlocită a acestora;

- judecarea cauzei în cazul acordului de recunoaștere a vinovăției se face preponderant necontradictoriu, procurorul și inculpatul neputând formula concluzii care să excedeze celor prevăzute în acordul scris; cu toate acestea, sunt incidente, sub aspectul contradictorialității⁶, dispozițiile de drept comun în ceea ce privește aspectele asupra cărora instanța are obligația să se pronunțe prin hotărâre și care nu fac obiectul acordului de recunoaștere a vinovăției (măsuri preventive, măsuri de siguranță, măsuri asigurătorii etc.); în procedura obișnuită contradictorialitatea reprezintă unul dintre principiile procesului penal, atât în cazul judecării în fond, cât și în cazul judecării în apel a cauzei;

- în situația admitterii acordului de recunoaștere a vinovăției, instanța de fond este ținută de cele convenite în acord cu privire la soluția negociată (condamnare, renunțare la aplicarea pedepsei, amânarea aplicării pedepsei), dar poate să creeze inculpatului o situație mai favorabilă în ceea ce privește felul și cuantumul pedepsei sau forma (modalitatea) de executare a acesteia, aspect ce rezultă din coroborarea dispozițiilor art.485 alin.1 și cele ale art.488 alin.2 din Codul de procedură penală⁷; în procedura obișnuită, soluția reprezintă rezultatul deliberării, conform art.393 din Codul de procedură penală, atât la judecata în fond, cât și în apel, în acest ultim caz cu respectarea normelor privind efectul devolutiv și cel extensiv al apelului și a principiului *non reformation in pejus*.

Relevarea diferențelor existente între cele două proceduri de judecată, specială (sesizare prin acord de recunoaștere a vinovăției) și generală (sesizare prin rechizitoriu), nu este superfluă, ci reprezintă un "preambul" necesar pentru formularea concluziilor ce se pot trage cu privire la problema supusă discuției, respectiv posibilitatea invocării în fața instanței de apel a excepției de necompetență

⁶ G. Bodoroncea, Acordul de recunoaștere a vinovăției, în Analele Universității București, Seria Drept, Supliment 2014, p. 334

⁷ Idem, p. 335.

materială a instanței de fond inferioară în grad celei competente, după cum se va arăta în continuare.

3. Limitele verificării competenței în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției

Din economia dispozițiilor legale menționate anterior, rezultă că, în procedura specială a acordului, verificarea respectării normelor privind competența este supusă anumitor limitări.

Astfel, pe de o parte, **competența organelor de urmărire penală**, sancționată cu nulitatea relativă, conform art. art. 282 alin. (1) Cod procedură penală, poate fi invocată și supusă dezbaterii contradictorii doar *până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită*, după cum se prevede expres la art. 282 alin. (4) lit. b) teza a II-a Cod procedură penală.

Pe de altă parte, în ceea ce privește verificarea **competenței instanței** în soluționarea cauzei, legea nu face precizări exprese, dar din formularea cuprinsă în art. 483 alin. (1), "procurorul sesizează instanța căreia i-ar reveni *competența* să judece cauza în fond", rezultă implicit că sunt supuse cenzurii acesteia atât normele ce privesc competența teritorială, cât și cea materială a instanței superioare în grad celei competente să soluționeze cauza în fond (a căror încălcare este sancționată, de asemenea, cu nulitatea relativă, conform art. 282 alin. (1) Cod procedură penală), cât și, mai ales, cele privind competența materială sau după calitatea persoanelor, *atunci când instanța sesizată este inferioară în grad celei competente*, norme a căror încălcare atrage nulitatea absolută, în conformitate cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) Cod procedură penală. Nulitatea se constată din oficiu sau la cerere (art. 281 alin.2).

Obligativitatea punerii în discuția părților (inculpatului și, dacă participă la proces, părții civile) și a procurorului a excepției de necompetență reprezintă de altfel un argument în favoarea interpretării că judecarea cauzei în procedură necontencioasă (necontradictorie) se referă strict numai la momentul dezbaterilor asupra acordului propriu-zis, în timp ce soluționarea altor cereri sau excepții nu poate avea loc decât într-o procedură contradictorie, potrivit normelor din partea generală, după cum am arătat anterior.

În acest context, soluționarea problemei care face obiectul sesizării se reduce la găsirea răspunsului la întrebarea **dacă norma generală, imperativă**,

prevăzută de art.281 alin.3 din Codul de procedură penală, care prevede că încălcarea normelor privind competența după materie sau după calitatea persoanelor poate fi invocată în orice stare a procesului, proces ce cuprinde inclusiv judecata în calea ordinară de atac, completează implicit dispozițiile art.488 alin.2 din același cod, care limitează formularea motivelor de apel la felul, cuantumul și forma de executare a pedepsei (legate exclusiv de o soluție de condamnare), pe de o parte, sau dispoziția expresă din textul ce reglementează calea de atac reprezintă o nouă situație derogatorie de la dreptul comun, cu prioritate de aplicare potrivit principiului *specialia generalibus derogant*, pe de altă parte.

Un răspuns afirmativ la prima parte a acestei întrebări ar echivala, implicit, cu o extindere a cazurilor în care procurorul sau inculpatul pot face apel și în situația în care pronunțarea soluției de către o instanță incompetentă material sau după calitatea persoanei ar fi singurul motiv de nelegalitate a hotărârii instanței de fond. O asemenea interpretare reprezintă însă o adăugare la lege, deoarece enumerarea cuprinsă în art.488 este expresă și limitativă, astfel că extinderea cazurilor de exercitare a căii de atac ar putea atrage respingerea apelului ca inadmisibil, conform art.488 alin.4 lit.a din Codul de procedură penală.

Altă interpretare ar fi aceea conform căreia excepția de incompetență ar putea fi invocată numai pe lângă alte motive de apel (dintre cele prevăzute de text), deoarece nulitatea se constată din oficiu sau la cerere (art.281 alin.2). Nici această situație nu este valabilă însă, pentru că ar presupune condiționarea invocării nulității absolute de existența unor alte motive, iar rezultatul ar fi același ca în exemplul anterior.

În fine, într-o interpretare și mai restrictivă, s-ar putea considera că procurorul sau inculpatul nu pot invoca ei înșiși, în scris sau oral, excepția de incompetență materială în discuție, dar ar putea formula concluzii cu privire la excepția ridicată din oficiu de către instanță. O asemenea interpretare ar încălca flagrant dispozițiile art.281 alin.2, deoarece ar exclude nejustificat procurorul și inculpatul (singurii titulari ai căii de atac) de la posibilitatea invocării unei astfel de excepții.

În realitate, pentru a răspunde întrebării puse în discuție, trebuie observat, pe de o parte, că posibilitatea interpretării anumitor dispoziții care reglementează judecata în fața instanței de fond, prin completarea normelor speciale cu norme din partea generală a Codului de procedură penală, cum sunt cele privind discutarea contradictorie a anumitor cereri și excepții, este posibilă doar prin prisma

faptului că soluțiile instanței de fond vizează și aspecte care nu puteau fi soluționate fără a face o asemenea corelare. Altfel, dacă judecarea acordului s-ar fi limitat strict la cele consemnate în actul scris ce consfințește rezultatul negocierii dintre procuror și inculpat, o trimitere la normele generale privind contradictorialitatea nu ar fi fost necesară, deoarece nu ar fi fost nevoie de o dezbatere contencioasă, nefiind aspecte ce exced acordului.

La fel, posibilitatea invocării în procedura obișnuită a apelului, la cerere sau din oficiu, a excepției de necompetență, este strâns legată de posibilitatea instanței de control judiciar de a soluționa cauza exclusiv pe baza excepției, conform art.421 alin.2 lit.b, teza finală, respectiv desființarea hotărârii și rejudecarea cauzei de către instanța competentă.

Absența unei astfel de soluții din enumerarea făcută de art.488 din Codul de procedură penală nu poate conduce însă automat la concluzia completării normelor din partea specială cu cele din partea generală, deoarece o astfel de soluție este echivalentă unei adăugări la lege. Dacă ar fi dorit o asemenea interpretare, legiuitorul ar fi făcut trimitere la norma generală, așa cum s-a întâmplat în ceea ce privește dispozițiile art.487 alin.1 lit.a, unde se prevede expres că sentința va cuprinde în mod obligatoriu mențiunile prevăzute de art.370 alin.4, art.403 și art.404 din Codul de procedură penală.

În concluzie, interpretarea sistematică a textelor ce fac obiectul analizei conduce la **concluzia** că instanța de apel nu poate soluționa apelul declarat împotriva unei hotărâri prin care a fost admis un acord de recunoaștere a vinovăției decât strict prin prisma dispozițiilor art.488 din Codul de procedură penală, dispozițiile art.421 alin.2 lit.b, teza finală din același cod nefiind incidente.

Această situație reprezintă o nouă derogare de la procedura de drept comun, care se adaugă celor expuse anterior și corespunde spiritului reglementării procedurii speciale a acordului de recunoaștere a vinovăției, anume "să ofere o soluție legislativă inovatoare, menită să asigure soluționarea cauzelor într-un termen optim și previzibil"⁸.

Existența unui caz care, conform normei generale, atrage nulitate absolută, nu impiedică însă cu nimic asupra legalității soluției, din moment ce, urmare admiterii acordului de recunoaștere a vinovăției, instanța poate crea inculpatului o situație mai ușoară, iar "situația mai grea" este echivalentă practic celor consimțite prin acceptarea încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției,

⁸ Expunerea de motive a proiectului Legii nr.135/2010 privind Codul de procedură penală, www.just.ro

chiar și atunci când judecarea cauzei s-a făcut de către o instanță inferioară în grad celei competente.

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475-477 din Codul de procedură penală,

Vă solicităm

1. Admiterea sesizării Curții de Apel Bacău, în dosarul nr.14434/180/2014, în temeiul art.475 din Codul de procedură penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu problemei de drept constând în posibilitatea instanței de apel, raportat la soluțiile prevăzute de art.488 alin.4 lit.a, b, c, art.488 alin.2 și art.47 alin.1 din Codul de procedură penală, de a analiza cazul de nulitate absolută prevăzut de art.281 alin.1 lit.b și, în consecință, de a dispune soluția prevăzută de art.421 alin.1 pct.2 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală, respectiv desființarea hotărârii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța competentă.

2. În aplicarea dispozițiilor art.488 alin.4 lit.a, b, c, art.488 alin.2 din Codul de procedură penală, stabilirea faptului că, în procedura acordului de recunoaștere a vinovăției, instanța de apel nu poate analiza cazul de nulitate absolută prevăzut de art.281 alin.1 lit.b și, în consecință, să dispună soluția prevăzută de art.421 alin.1 pct.2 lit.b teza a II-a din Codul de procedură penală, constând în desființarea hotărârii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța competentă.

**PROCUROR GENERAL,
Tiberiu-Mihail NIȚU**